

Rozprávky o deťoch - iba pre dospelých

Soňa Smolková | Pravda | 17.10.2013

Ujo Vankúšik

Kde bolo, tam bolo, ďaleko predaleko, žili raz dvaja chlapci, ku ktorým sa rodičia správali veľmi škaredo. Preto jeden z bratov rodičov zabil a o svojho postihnutého brata sa s láskou začal starať sám. Vodil ho do školy, učil ho, čo sa patrí a čo nie, a písal pre neho príbehy. Všetko by bolo fajn, keby len tie príbehy neboli plné krutých vražd malých detí. A keby sa podľa nich nezačali diať skutočné vraždy. Róby šuštia, svetlá blikajú, hudba hrá, postupne sa schádza "lepšia" spoločnosť a sype sa biely prášok. Možno je to sneh, možno niečo iné. Je tu každý, čo niečo znamená, alebo aspoň každý, kto by rád niečo znamenal.

Martin McDonagh nie je slovenskému publiku neznámy. Hry plné explicitného násillia, vulgarizmov, medziľudskej krutosti, ale aj svojráznej grotesky a poetickosti sa už objavili aj v repertoári SND. Najnovšou je obnovená premiéra hry Ujo Vankúšik v Divadle Aréna. Tá pôvodne vznikla na pôde VŠMU ako študentská inscenácia a jej staronové uvedenie je dobrou správou nielen pre tých, ktorí majú radi krvavé rozprávky.

Ponurý príbeh, v ktorom sa hororové fantázie stávajú skutočnosťou, otvára priestor mnohým otázkam: aká je zodpovednosť autora za svoje dielo? Je vina ospravedliteľná vtedy, ak je vinník sám obeťou? Nie je lepšie zomrieť skôr, ako dlho trápiť seba aj iných?

Našťastie, inscenácia nie je až taká ťažobná. McDonaghov text ponúka aj mnoho čierneho humoru, ktorý inscenácia využíva vo svoj prospech. Dvojica vyšetrovateľov síce s chuťou psychicky aj fyzicky týra vypočúvaných, no čas na kávičku z detských pohárov si vziať nedá. Mentálne postihnutý Michal síce vie, že ho popraví, no aj tak je jeho najväčším problémom zaparený zadok. Humor nezriedka pomôže divákovi zabudnúť na všetky vraždy, ktoré majú postavy na svedomí. Slabinou inscenácie je však jej dĺžka a upadajúci rytmus. Aj napriek tomu, že režisérka Kristína Chlepková a dramaturgička Miriam Kičiňová text upravili, nepodarilo sa im celkom sa zbaviť miest, keď text víťazí nad divadlom.

Z hereckých výkonov bezpochyby najviac zaujme Daniel Fischer ako postihnutý Michal. Herecká drobnokresba, úprava reči a dômyselné gestá, to všetko robí jeho výkon plastickým a vtípnym aj bez povrchného parodovania. Žiaľ, neplatí to o hlavnej postave jeho brata – spisovateľa Katuriana, ktorého predstavuje Daniel Žulčák. Priveľký pátos, s ktorým herec pracoval väčšinu inscenácie, uberal tejto postave na uveriteľnosti. Dobrých predstaviteľov našli v hercoch Richardovi Blumenfeldovi a Ottovi Culkovi aj postavy policajtov – chladný byrokrat Tupolski a impulzívny tyran a Ariel.

RECENZIA

Obnovená premiéra inscenácie Ujo Vankúšik v divadle Aréna rozhodne stojí za divácku pozornosť. Vynikajúci text so zamotaným príbehom, čierny humor a minimálne jeden herecký výkon, ktorý divákov nadchne. Deti však do divadla radšej neberte a jediný pekný príbeh, ten o zelenom prasiatku, im povedzte až doma.

Hodnotenie Pravdy: 3 a ½ /5

Martin McDonagh: Ujo Vankúšik /

dramaturgia: Miriam Kičiňová /

réžia: Kristína Chlepková /

scéna: Ján Ptačin /

kostýmy: Hana Ciglanová /

hrajú: Daniel Žulčák, Daniel Fischer, Richard Blumenfeld, Otto Culka, Lukáš Dóza, Anna Nováková /

obnovená premiéra v Divadle Aréna: 11. október